

16.04.2024

POL-2024-53624

Poliisitarkastaja Marjo Tyynelä

Eduskunnan hallintovaliokunta
HaV@eduskunta.fi**Poliisihallituksen asiantuntijan lausunto Hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi****1 Lausuntopyyntö**

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt Poliisihallitukselta kirjallista asiantuntijanlausuntoa hallituksen esitykseen Eduskunnalle laiksi kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi.

Ehdotetulla lailla kansainvälistä suojelua saaville ja eräille muille lain soveltamisalaan kuuluville ja heidän perheenjäsenilleen järjestettyjen palveluiden järjestämisestä kunnille ja hyvinvointialueille maksettavan laskennallisen korvauksen korvausaikaa lyhennettäisiin. Ehdotetulla lailla lisättäisiin maahanmuuttajan omaa vastuuta kotoutumisestaan ja käytännön asioiden hoitamisesta. Lisäksi esityksellä pyritään lisäämään kotoutumissuunnitelmien tavoitteellisuutta ja vahvistetaan kotoutumisen edistämisen työelämälähteisyyttä. Hallituksen esityksen tavoitteena on myös toteuttaa hallitusohjelmaan sisältyviä säästötavoitteita.

2 Asiantuntijan lausunto

Alaikäisenä ilman huoltajaa tulleiden kotoutumislain mukaisen aikuistumisen tuen ikärajan laskemisen 25 ikävuodesta 23 ikävuoteen toteutettaisiin vastaavasti kuin lastensuojelun mukaisen jälkihuollon ikärajan laskeminen. Yhdenvertaisuuden toteutumisen kannalta on perusteltua, että jälkihuollon ja aikuistumisen tuen yläikäraja on lastensuojelulaissa ja kotoutumislaisissa sama. Poliisihallituksen asiantuntijana haluan tuoda esiin, että kyseessä on usein haavoittuvassa asemassa olevat nuoret, joten jatkossa olisi huolehdittava tarpeellisten sosiaali- ja terveyspalveluiden, erityisesti mielenterveyspalveluiden, saatavuudesta niiden 23-24 vuotiiden kohdalla, joilla on palveluntarvetta. Palveluja tarvitsevien nuorten tukeminen ennaltaehkäisee osattomuuden kokemusta ja yhteiskunnallista syrjäytymistä. Riittävän tuen tarjoaminen varhaisessa vaiheessa voi ehkäistä nuorten alttiutta ekstreemille ja jengirikollisuudelle ja täten osaltaan edistää yleistä järjestystä ja turvallisuutta. On tärkeää, että Orpon hallitusohjelmaan on kirjattu panostukset maahanmuuttajanuorten syrjäytymisen ehkäisyyn.

Kotoutumislain mukaan tulkitsemisesta aiheutuneita kustannuksia korvataan 1.1.2025 alkaen kunnalle ja hyvinvointialueelle osana laskennallisia korvauksia. Tulkki tilataan usein etukäteen silloin, kun siihen on tarvetta.

Aina kotoutuja-asiakas ei kuitenkaan saavu paikalle varattuun tapaamiseen, minkä johdosta kunnalle tai TE hallinnon viranomaiselle on voinut aiheutua kustannuksia tulkin tilaamisesta. Lakiehdotuksessa esitetyllä uudella säännöksellä kunta tai työvoimaviranomainen voisi periä kotoutuja-asiakkaalta maksun ilman perustetta käyttämättä jätetystä palvelusta, mikäli kotoutuja-asiakas ei ole etukäteen perunut aikaa. Ehdotetulla säänteilyllä voidaan edistää sitä, etteivät asiakkaat jättäisi palveluihin varattuja aikoja turhaan käyttämättä. Tulkitsemiskulujen periminen asiakkaalta edellyttää, että asiakkaalle on ymmärrettävästi kerrottu maksun mahdollisuudesta, ja annettu ohjeistus peruuttamisesta. Poliisihallituksen asiantuntijana painotan sitä, että jatkossa on varmistettava, että asiakas on saanut ohjeistuksen ymmärtämällään kielellä joko kirjallisesti tai suullisesti. Lisäksi on varmistettava, että ohjeistus saadaan annettua myös niille asiakkaille, jotka ovat luku- ja kirjoitustaidottomia.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 16.04.2024 klo 13:00. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaa-
mosta.

Jakelu

Eduskunnan hallintovaliokunta, HaV@eduskunta.fi

Tiedoksi

Poliisiylijohtaja Seppo Kolehmainen
Poliisijohtaja Sanna Heikinheimo
Poliisiylitarkastaja Vesa Pihajoki
Poliisitarkastaja Ari Jokinen
Poliisitarkastaja Visa Weckström
Poliisihallitus, Esikunta
Sisäministeriö, poliisiosasto